

**EEN NIEUWE WERELD, Het ontstaan van het moderne Nederland,
Auke van der Woud, Amsterdam, Bert Bakker, 2007**

Inhoud

- 1 Perpetuum mobile 11

Macht over tijd en ruimte

- 2 Wereldwijd web 27
 Het spoor, vijftienmaal de omtrek van de aarde 27
 Steamers, mailboats en oceanliners 32
 Elektrische berichten, miljarden brieven 39
- 3 Ruimte en kracht 47
 Beschaving neemt ruimte 47
 Op reis 52
 Stijgkracht, trekkracht, snelheid en spierkracht 60
 Duizend miljoen werkbare mannen 67
- 4 Heersen over de aarde 75
 Terugblik anno 1935: de wereld werd 'geleidend' 75
 De cultuur van succes en praktisch nut 80
 Levende materie, nevelachtige werkelijkheid 91
- 5 Triomflieder der beschaving 103
 Nutteloze ballast, stilstaan is onmogelijk 103

Normaal denken

- 6 Technische cultuur 115
 Kunstmatig Nederland 115
 Internationale betrekkingen 118
 Nederlandse techniek 123
 Onmenselijke cijfers 129
- 7 Nederland zien 135
 Meetpunten, coördinaten, netwerken 135
 Verkenning van velden, water en wegen 142
 Doelmatige aardrijkskunde 150
- 8 Normaal tijd 157
 Ware tijd, exacte tijd, Europese tijd 157
- 9 Systematisch bestuur 163
 Een nieuwe maatschappij 163
 Openbare ruimte, publiek domein 166
 Genormaliseerde waterstaat 172
- 10 Naar buiten leven 185
 Stadslucht waait door het land 185

Netwerken

- 11 Gehoorzame rivieren 197
 Normale breedten 197
 Publiek domein 202
 Ruimte voor de rivier: de Beerse Maas 206
 Cijferstromen, wetenschap, kunstproducten 208

	Druk verkeer	218
	Normale dijken	221
	IJs breken	225
12	Slagaders van Nederland, en een hart	233
	In vogelvlucht	233
	Openbare waterwegen	235
	Mainport Vlissingen	240
	Normalisering in de Zuiderzee	245
	Tweemaal Suez bij de duinen	249
	Amsterdam moet bloeien	253
	De haven van Den Haag, het centrum en de periferie	270
13	Sporen tussen de steden	283
	IJzeren wegen op normale bodem	283
	Problemen met het publiek domein	292
	Het stelsel van Noord, Midden en Zuid	305
	Het centrum, de periferie en de lokale spoorwegen	312
	Concurrentie op het spoor	320
	Zonder mobiliteit geen beschaving	327
	De regels van het reizen	333
14	Elektriserende netwerken	337
	Zes bestellingen per dag	337
	Elektromagnetische telegrafien	342
	Telefoongemeenschap	354
15	De harde weg voor snel verkeer	367
	Kunswegen voor de regio's	367
	Openbare wegen en voetpaden	375
	Grind, puin of steenslag	385
	Miljoenen reizen met de tram	393
	Rijwielen en automobielen	404

Noten 411

Bibliografie 437

Illustratieverantwoording 456

Register 457